

АНОТАЦІЯ

Школа О.М. Засоби танцювальної аеробіки на заняттях з дітьми дошкільного віку. Розкриті методичні особливості використання засобів танцювальної аеробіки для дітей дошкільного віку, для підвищення мотивації до занять фізичною культурою в дитячих садках. В ході занять пропонуємо використовувати прості базові кроки аеробіки, елементи художньої гімнастики та хореографії, народні та сучасні танцювальні рухи, ігри під музику.

Ключові слова: танцювальна аеробіка, діти, заняття, дошкільний вік, фізичне навантаження, фізичні якості.

АННОТАЦИЯ

Школа Е.Н. Средства танцевальной аэробики на занятиях с детьми дошкольного возраста. Раскрыты методические особенности использования средств танцевальной аэробики с детьми дошкольного возраста, для повышения мотивации к занятиям физической культурой в детских садах. В ходе занятия предлагаем использовать простые базовые шаги аэробики, элементы художественной гимнастики и хореографии, народные и современные танцевальные движения, игры под музыку.

Ключевые слова: танцевальная аэробика, дети, занятия, дошкольный возраст, физическая нагрузка, физические качества.

SUMMARY

Shkola E.N. Dance aerobics means at the lessons with the junior school age children. Reveals the teaching methodology peculiarities of using the dance aerobics means for junior school age children to increase motivation in taking up, physical culture lessons. Simple basic aerobics steps, rhythmic gymnastics and choreography elements, folk and modern dance movements, games to the music are suggested to be used during the lesson.

Key words: dance aerobics, children, lessons, junior school children age, physical loading, physical qualities.

УДК 378:371.13:373.2.064.2

Колосова Н.М.

ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО НАДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЯМ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Постановка проблеми. Гуманістична парадигма сучасної освіти, особистісно зорієнтована модель виховання актуалізують якісно нову професійну позицію педагога, стрижнем якої виступає розуміння, визнання, прийняття дитини (І. Бех) [1]. Формування та реалізація такої позиції потребує потужних змін у підготовці вихователів дітей дошкільного віку, зосередження уваги на озброєнні майбутніх педагогів необхідними знаннями й уміннями. У зв'язку з цим досить важливою є підготовка студентів до педагогічної підтримки дітей, як до особливого виду педагогічної діяльності, що розкриває

особистісний потенціал дитини, включає допомогу в подоланні соціальних і психологічних труднощів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Перш ніж розглянути принципи й положення технології підготовки майбутніх вихователів до педагогічної підтримки, визначимося щодо змісту терміна „технологія”. Як свідчать результати наукових пошуків, це поняття на сьогодні залишається дискусійним. У найзагальніших рисах технологія розглядається як сукупність процесів, науковий опис способів. У вітчизняних дослідженнях ця категорія представлена як технологія освіти (навчання); педагогічна технологія; технологія виховання та ін.

Розглянемо точку зору українських учених на проблему використання технологій в освіті. Чітко розділяє поняття „освітні технології” і „педагогічні технології” О.Пехота. На її думку, освітні технології представляють стратегії розвитку національного, державного, регіонального та муніципального освітнього простору. Тактику їх упровадження (незалежно від конкретного навчального предмета) реалізує педагогічна технологія [5, с. 23].

С.Сисоєва характеризує педагогічну технологію як теоретично обґрунтовану навчально-виховну систему соціалізації, особистісного та професійного розвитку й саморозвитку людини в освітньому закладі, що внаслідок упорядкованих професійних дій педагога при оптимальності ресурсів і зусиль усіх учасників освітнього процесу гарантовано забезпечує ефективну реалізацію свідомо поставленої мети [7].

На думку О.Пометун та Л.Пироженко, педагогічна технологія дає відповідь на питання про те, яким чином (методами, прийомами, засобами) досягати поставленої педагогічної мети, встановлюючи порядок використання різноманітних моделей навчання. Тобто, автори вважають, що технологія – це комплекс, який складається із: запланованих результатів; засобів оцінки для корекції та відбору методів, прийомів навчання, оптимальних для конкретної ситуації; набору моделей навчання, розроблених на цій основі [6, с. 22].

Технологія будь-якого рівня має певні сутнісні ознаки: керованість, цілеспрямованість, планування, поетапна діагностика, варіювання засобів і методів, корекція результатів, оптимальність у часі, витратах сил і засобів (О.Дубасенюк) [3]; системність, відтворюваність і гарантованість результату, система зворотного зв'язку (В.Загвязинський) [4]; логічність процесу, єдність змістової і процесуальної частин, їх взаємозумовленість (С.Вітвицька) [2]. Ці ознаки дозволяють сформулювати чіткі критерії визначення педагогічної технології.

За однією з класифікацій прийнято виділяти дві групи педагогічних технологій: предметно зорієнтовані (забезпечують засвоєння системи знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни) і особистісно зорієнтовані (реалізують гуманістичні цілі та принципи особистісно зорієнтованого навчання). У контексті дослідження нам близька точка зору О. Дубасенюк, що робить акцент на необхідності використання у вищій освіті саме особистісно зорієнтованих технологій, спрямованих на особистісний розвиток майбутніх фахівців, їх здатність набувати нового досвіду на основі цілеспрямованого

формування творчого і критичного мислення, рольового та імітаційного моделювання, пошуку [3, с. 8]. У зв'язку з цим вважаємо, що технологія підготовки майбутніх вихователів до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку є саме особистісно зорієнтованою, оскільки вона будується на основі загальних положень гуманістичної парадигми і припускає спрямованість до інтересів і потреб особистості студента, який не просто засвоює відповідний зміст освіти, але рефлексує його як основу задоволення власних запитів і потреб, у тому числі й професійних.

Формулювання цілей статті. Незважаючи на значимість та науковий інтерес до проблеми професійної підготовки майбутніх вихователів, спеціальних досліджень, присвячених формуванню їх готовності до надання дітям дошкільного віку педагогічної підтримки, не проводилося. Це зумовлює актуальність і необхідність розробки та реалізації в освітньому процесі вищих навчальних закладів педагогічно обґрунтованої і логічно вибудованої технології підготовки студентів до цього виду педагогічної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теоретичний аналіз поняття „технологія” дозволив розглядати технологію підготовки майбутніх вихователів до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку як систему узгодженого за цілями, завданнями та часом взаємодії суб'єктів педагогічного процесу, який дозволяє з допомогою педагогічних форм, методів, засобів і прийомів надати конкретному педагогічному явищу (готовності студентів до педагогічної підтримки) задані особистісні властивості та якості (мотиваційна спрямованість, особистісні цінності, система знань, навичок і вмінь).

Залежно від вимог до змісту, результатів і форм, покладених в основу технології підготовки до педагогічної підтримки, технологічні аспекти її розробки конкретизовано й представлено на концептуальному, змістовому й процесуальному рівнях.

Концептуальний рівень характеризується такими положеннями:

1) підготовка до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку діалектично пов'язана з розвитком мотиваційної сфери особистості майбутнього вихователя;

2) у процесі реалізації технології на всіх її етапах здійснюється особистісно зорієнтована взаємодія викладача і студентів;

3) технологія передбачає спрямованість процесу навчання на кінцевий результат: сформованість компетенції в області надання педагогічної підтримки;

4) навчання планується та організовується в умовах, які максимально наближені до реальної педагогічної діяльності або імітують її;

5) визначення ефективності технології, відстеження динаміки та прогнозування подальшої діяльності студентів та викладачів передбачає постійне використання педагогічного моніторингу.

На *змістовому рівні* представлено функціональне призначення та можливості впровадження технології на основі виділення основних компонентів (суб'єкти навчальної діяльності, загальні цілі, принципи їх ефективного досягнення, змістове наповнення).

Процесуальний рівень передбачає безпосередню реалізацію технології в навчальний процес. У нього входять такі компоненти, як: організація навчального процесу відповідно до поставлених цілей, методи і форми навчання на кожному із етапів технології (підготовчий, інформаційний, технологічний, результативний), управління процесом навчання, педагогічний моніторинг (спостереження за станом освітнього процесу та одержання оперативної інформації про нього; своєчасне виявлення змін, що відбуваються, і факторів, що їх визначають; попередження негативних тенденцій; здійснення короткострокового прогнозування; оцінювання ефективності технології підготовки студентів до педагогічної підтримки) (див. табл. 1).

Таблиця 1

Технологія підготовки майбутніх вихователів до педагогічної підтримки

Основна мета етапу	Форми навчання	Методи навчання	Результат
Підготовчий етап			
Формування мотиваційної готовності до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку	- лекції; - семінарські та практичні заняття проблемного характеру	- дискусії; - проблемні завдання і ситуації; - тренінги; - вправи на самопізнання та саморефлексію	Гуманістична спрямованість особистості, сформованість необхідних для надання педагогічної підтримки професійно-особистісних якостей
Інформаційний етап			
Оволодіння необхідними теоретичними знаннями в галузі педагогічної підтримки дітей дошкільного віку	- лекції-конференції; - бінарні лекції; - проблемні лекції; - проблемний семінар	- симуляція; - рольова гра; - метод мозкового штурму; - круглий стіл	Засвоєння знань про сутність педагогічної підтримки дітей дошкільного віку, про її методи, методи діагностики особистісного розвитку дошкільників
Технологічний етап			
Формування вмінь і навичок, необхідних для надання педагогічної підтримки дітям дошкільного віку, забезпечення цілеспрямованого накопичення практичного досвіду її реалізації	- спецкурс „педагогічна підтримка дитини дошкільного віку”; - педагогічна практика	- дискусії; - ігрове моделювання; - ситуаційний аналіз; - метод мозкового штурму; - навчально-дослідні завдання; - коучинг	Компетенція в галузі надання педагогічної підтримки дітям дошкільного віку

Результативний етап			
Розвиток рефлексивних умінь	- педагогічна практика	- самоаналіз; - ігрове моделювання; - кейс-метод; - портфоліо; - система рефлексивних вправ	Самоаналіз і самооцінка власних дій з надання педагогічної підтримки дошкільникам

Розроблена технологія передбачає реалізацію сукупності етапів, цільові орієнтири яких сприяють досягненню прогнозованого результату: формуванню в майбутніх вихователів готовності до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку на основі розвитку індивідуальних позитивних сторін їх особистості, становленню власних еталонів успішної професійної педагогічної діяльності і знаходження оптимальних шляхів їх досягнення.

Вивчення динаміки зміни рівня готовності майбутніх вихователів до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку дозволило виявити нерівномірність цього процесу. На наш погляд, існує пряма залежність ступеня сформованості мотиваційної сфери, професійно значущих особистісних якостей та професійно-педагогічних знань, умінь і навичок. Перш за все, відбувається формування мотиваційно-ціннісного ставлення до дитини, формування потреби надавати їй допомогу та підтримку; потім – накопичення необхідного обсягу теоретичних знань як загального психолого-педагогічного циклу, так і спеціального (з проблематики педагогічної підтримки). Ці знання є основою для формування практичних прийомів діяльності в просторі підтримки, становлення рефлексивних умінь. Така комплексність технології забезпечує цілісність готовності як складного особистісного новоутворення, всі компоненти якого (мотиваційний, когнітивний, операціональний, рефлексивний) взаємопов'язані. Порівняльні результати рівня готовності майбутніх вихователів до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Співвідношення рівня готовності студентів до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку до і після експериментального навчання (впровадження технології)

Рівень готовності	Експериментальна група				Контрольна група			
	Вхідний зріз		Підсумковий зріз		Вхідний зріз		Підсумковий зріз	
	абс.	(%)	абс.	(%)	абс.	(%)	абс.	(%)
Високий	2	1,3	12	8,0	3	2,1	4	2,9
Оптимальний	27	18,0	49	32,7	25	17,9	27	19,3
Базовий	70	46,7	60	40,0	65	46,4	72	51,4
Початковий	51	34,0	29	19,3	47	33,6	37	26,4

Дані таблиці свідчать про зростання рівня готовності майбутніх вихователів до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку. Найбільш значимим це зростання виявилось у студентів експериментальної групи, де реалізовано технологію підготовки до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку.

Висновки. Таким чином, реалізація технології підготовки до педагогічної підтримки в навчальний процес вищих навчальних закладів дозволила вирішити такі завдання: сформувати мотиваційну сферу студентів, гуманістичну спрямованість їх особистості, компетенцію в галузі надання педагогічної підтримки, максимально розвинути якості та здібності, необхідні для реалізації гуманістичної парадигми в умовах дошкільної освіти. Перспективи подальших досліджень ми зв'язуємо з підготовкою вихователів нового покоління, які володіють гуманістичною педагогічною позицією, здатні до системного аналізу проблемних ситуацій, програмування і планування діяльності, що спрямована на їх вирішення, до організації у цих цілях взаємодії всіх учасників освітнього процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І.Д. Виховання особистості / Іван Дмитрович Бех. – Кн. 2 (Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади). – К.: Либідь, 2003. – 342 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої освіти: [навчальний посібник] / С.С.Вітвицька.– [2-е видання]. – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 382 с.
3. Дубасенюк О.А. Інноваційні навчальні технології – основа модернізації університетської освіти / за ред. О.А.Дубасенюк // Зб. наук.-метод.праць [„Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін”]. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. – С. 3-14.
4. Загвязинский В.И. Теория обучения: современная интерпретация: [учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальностям «Педагогика и психология» и «Педагогика»] / В.И.Загвязинский. – [3-е изд., испр.]. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 187 с.
5. Освітні технології: [навч.-метод. посібник] / [О.М.Пехота, А.З.Кіхтенко, О.М.Любарська та ін.]; за заг. ред. О.М.Пехоти. – К.: Видавництво А.С.К., 2002. – 255 с.
6. Пометун О.І. та ін. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: [наук.-метод. посібник] / О.І.Пометун, Л.В.Пироженко; за ред. О.І.Пометун. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
8. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: [навчально-методичний посібник] / С.О.Сисоєва; НАПН України, Київський університет імені Бориса Грінченка. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 320 с.

АНОТАЦІЯ

Колосова Н.М. Технологія підготовки майбутніх вихователів до надання педагогічної підтримки дітям дошкільного віку. У статті розглянуто теоретичні аспекти технології підготовки майбутніх вихователів до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку, охарактеризовано її концептуальний, змістовий і процесуальний рівні. В схематичній формі

представлені цілі, форми і методи навчання, прогнозований результат кожного з етапів технології.

Ключові слова: технологія, особистісно орієнтована технологія, підготовка майбутніх вихователів, педагогічна підтримка.

АННОТАЦІЯ

Колосова Н.Н. Технологія підготовки майбутніх вихователів до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку. В статті розглянуті теоретичні аспекти технології підготовки майбутніх вихователів до педагогічної підтримки дітей дошкільного віку, охарактеризовані її концептуальний, змістовий і процедурний рівні. В схематичній формі представлені цілі, форми і методи навчання, прогнозований результат кожного з етапів технології.

Ключевые слова: технология, личностно ориентированная технология, подготовка будущих воспитателей, педагогическая поддержка.

SUMMARY

Kolosova N.N. Technology training for the future educators to provide educational support for children of preschool age. The article deals with theoretical aspects of technology of preparation of future educators to support teaching preschool children, characterized by its conceptual, substantive and procedural levels. In schematic form presents goals, forms and methods of teaching, the predicted result of each stage of technology.

Key words: technology, personality-oriented technology, training of future teachers, educational support.

УДК [373.2.016:81-028.31]:75

Одерій Л.Є., Роздимаха А.І.

МИСТЕЦТВОЗНАВЧА ОПОВІДЬ ЯК ЗАСІБ МОВЛЕННЕВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Постановка проблеми. Мовленнєвий розвиток дитини завжди являється одним з найголовніших завдань дошкільного виховання. Рівень розвитку мови відображає рівень культури та духовного розвитку нації. Мова пов'язана з розвитком мислення людини, тобто інтелектом особи. Нарешті мова – специфічно людський засіб спілкування, тобто мова впливає на соціальне становлення особистості.

Завдання мовленнєвого розвитку дитини відображені у таких державних документах як: „Закон країни про дошкільну освіту”; „Державна національна програма „Освіта” (Україна ХХІ століття)” [3, 4].

В Україні розроблено державний документ – стандарт „Базовий компонент дошкільної освіти”. У цьому документі серед обов'язкових напрямків діяльності і змісту навчання дітей виділені: діалогічна компетенція, монологічна компетенція, лексична компетенція, фонетична компетенція, граматична компетенція, мовленнєва компетенція [1].